

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2024 YILI MİNERAL ÜRÜNLERİ İMALATINDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Ekim, 2025)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatıyla ilgili diğer maddelerinde Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek ve çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatını kontrol etmesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıt dışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmakla ilgili görevleri vardır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı çerçevesinde çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2024 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
BAŞKAN SUNUŞU	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
TABLolar LİSTESİ	viii
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER	1
1. TEFTİŞİN ADI	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ	1
3. TEFTİŞİN AMACI	2
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER	5
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ	5
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	6
7. TEFTİŞ ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	6
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	7
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER	7
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR	16
1. HAZIRLIK AŞAMASI	16
2. TEFTİŞ AŞAMASI	16
3. İSTATİSTİKLER	17
3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler	17
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler	18
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler	20
3.3.1. Genel İstatistikler	20
3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler	21
3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar	23
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR	24
IV. BÖLÜM SONUÇ	26
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	26
2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	26
3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ	27

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler	27
3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler	27
KAYNAKÇA	28

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
VOC	Uçucu Organik Bileşikler
NACE	Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
İ.P.C.	İdari Para Cezası

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil I-1 Teftiş Yürütülen İller Görseli	6
Şekil I-2 Düz Cam İmalatı	9
Şekil I-3 Ateşe Dayanıklı (Refrakter) Ürünlerin Üretimi	10
Şekil I-4 Karo Üretimi	11
Şekil I-5 Sofra Eşyası Üretimi	12
Şekil I-6 İnşaat ve İnşaat Amaçlı Beton Ürünlerin üretimi	13
Şekil II-1 Teftişlerde Ulaşılan Çalışan Sayıları	19
Şekil II-2 Programlı Teftiş Sonrası Genel İstatistikler	20
Şekil III-1 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı	25

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo I-1 Çalışma Takvimi.....	5
Tablo I-3: Programlı teftiş faaliyeti yürütülen işyerlerinin NACE kodları ve faaliyet grupları.	7
Tablo I-4: Teftiş Kapsamında bulunan işyerlerinin iş kazası ve meslek hastalıkları sayıları	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo I-5: Sektörde yoğun olarak kullanılan iş ekipmanları listesi.....	14
Tablo I-6: Sektörde yoğun olarak kullanılan kimyasallar listesi.....	15
Tablo II-1 Verilen Görevlerin İllere Göre Dağılımı	177
Tablo II-2 Teftiş Yürütülen İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Özeti.....	18
Tablo II-3 Yürütülen Programlı Teftişlerde İllere Göre Çalışan Sayısı İstatistikleri	19
Tablo II-4 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler.....	21

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

2024 Yılı Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası ve meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

2024 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından öncelikli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2021, 2022 yılları ve 2023 yılı Ekim ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile kayıtlarına ulaşılabilen tüm meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen karar alma sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 6'lı NACE Rev.2 kodlarına ilişkin analizler yapılmıştır. Hedef grup olarak belirlenen ilgili 6'lı NACE Rev.2 faaliyet gruplarında gerçekleştirilecek teftişlerin uygulama konularının kararlaştırılmasında çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımları göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca önceliklendirilen ilgili hedef gruplarda daha önceki yıllarda yürütülen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığa ulaşan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları dikkate alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda çalışma hayatında iş sağlığı ve güvenliğine dair uygulama sorunlarının ve mevzuat ihlallerin yoğun olabileceği sektörel alanların daha net bir şekilde ortaya koyulması sağlanmıştır. 2024 yılında yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin planlanması sürecinde, belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayısı ile müfettiş kaynağı başta olmak üzere teftiş faaliyetlerini etkileyen Başkanlık faktörleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda verimliliği esas alan bir yönetim anlayışı doğrultusunda, teftişlerin etkin ve değer odaklı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Sınıflandırılan her bir faaliyet grubunda, iş kazası sıklık hızı, ciddi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

iş kazası oranı, ölümlü iş kazası oranı bakımından ortalamanın üzerinde bulunan 6'lı NACE Rev.2 kodları ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır. Sınıflandırılan faaliyet gruplarının her biri için özel olarak belirlenen değerlendirme kriterleri ve birikimli frekans değerleri dikkate alınarak 6'lı NACE Rev.2 kodlarından oluşan hedef gruplar belirlenmiş ve “23- Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı grubu altında yer alan; 23.11 Düz cam imalatı, 23.12 Düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi, 23.13 Çukur cam imalatı, 23.19 Diğer camların imalatı ve işlenmesi (teknik amaçlı cam eşyalar dâhil), 23.20 Ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin imalatı, 23.31 Seramik karo ve kaldırım taşları imalatı, 23.41 Seramik ev ve süs eşyaları imalatı, 23.42 Seramik sıhhi ürünlerin imalatı ve 23.61 İnşaat amaçlı beton ürünlerin imalatı” **6'lı NACE Rev.2 kodlarında Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin**, gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıklarının katılımı ile Mineral Ürünleri İmalatında faaliyet gösteren işyerlerinde belirlenen konular dâhilinde Mineral Ürünleri İmalatında faaliyet yürüten işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınıp alınmadığının denetlenmesi, iş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışanların ve işverenlerin farkındalığının artırılması ve iş sağlığı güvenliği bakımından rehberlik yapılması amaçlanmıştır.

Yürütülen teftişlerin uygulama konularının belirlenmesinde, çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımı dikkate alınmıştır. Ayrıca önceliklendirilen sektörlerde daha önceki yıllarda gerçekleştirilen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığımıza yapılan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları değerlendirilmiştir. Ayrıca meslek hastalığı verilerinin istatistiksel analizinden elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurularak mesleki akciğer hastalıkları risklerine ilişkin hususlar da uygulama konularına dâhil edilmiştir.

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi aşağıda belirtilen ilgili uygulama konuları doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri (malzeme taşınması, bakım vb. işler esnasında alınması gerekli teknik ve organizasyonel tedbirler dâhil)
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Yangın, parlama, patlama risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler
- Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler
- Mesleki akciğer hastalıklarına karşı alınması gerekli tedbirler (riski kaynağında önlemeye yönelik tedbirler, sağlık gözetimleri, ortam ve kişisel maruziyet ölçümleri vb. teknik ve organizasyonel tedbirler)
- Ulaşım yolları ve tehlikeli alanlar ile yükleme yerleri ve rampalarda alınması gerekli tedbirler
- Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde yukarıda belirtilen ilgili uygulama konuları doğrultusunda aşağıda belirtilen temel iyileşmelerin yanı sıra alınması gerekli tedbirlere dair gerekli çalışmaların işverenlerce yerine getirilmesi amaçlanmıştır.

- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanuna bağlı mevzuatın uygulanması konusunda işverenlerin, çalışanların ve ilgili kişilerin bilgilendirilmesi,
- Risk değerlendirmesi, acil durum eylem planı gibi iş sağlığı ve güvenliği açısından önem arz eden dokümanların mevzuata uygun şekilde düzenlenmelerinin sağlanması,
- Elektrik ve topraklama tesisatı ile ilgili eksikliklerin giderilerek, bu tesisatların yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun hale getirilmesi,
- İşyerlerinde kullanılan basınçlı kaplar ile kaldırma ve iletme ekipmanlarında tespit edilen eksikliklerin giderilerek, söz konusu ekipmanların ilgili mevzuat hükümlerine uygun hale getirilmesi,
- Acil durum ekiplerinin oluşturulması, eğitimlerinin verilmesi, yeterli sayıda ilkyardımcı belgesine sahip çalışan bulunması ve periyodik tatbikatların yapılması ile işletmelerin acil durumlara hazırlıklı olmalarının sağlanması,
- Sektörde kullanılan hammadde tozlarına maruz kalma riski ve bunun sonucunda ortaya çıkabilecek meslek hastalığı (silikozis) hakkında işverenlere, çalışanlara ve ilgili taraflara rehberlik edilmesi,
- Seramik sektöründe çamur ve sır hazırlama, şekillendirme ile sırlama bölümlerinde kullanılan beşigerler, değirmenler, spray dryerlar, konveyör bantlar, granül siloları, presler, sırlama bantları,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

açıcılar, döküm tezgahları, rötuş kabinleri ve sırlama kabinleri gibi iş ekipmanlarından kaynaklanan toz maruziyetini önlemeye yönelik olarak kapalı sistem, havalandırma - toz emiş sistemi veya su sisi gibi tedbirlerin alınmaması veya var olan bu sistemlerin etkin bir şekilde çalışmaması risklerinin tespit edilmesi ve bu risklerle ilgili teftiş süresi içerisinde iyileştirmelerin sağlanması,

- Toz maruziyetinin düzeyinin belirlenebilmesi amacıyla işyerlerinin farklı bölümlerinde ortam ve kişisel toz maruziyeti ölçümlerinin yapılması ile meslek hastalığına sebep olan toz içindeki silikanın değerlendirilmesinin sağlanması,
- İşyerlerinin farklı bölümlerinde ortam ve kişisel gürültü maruziyeti ile uçucu organik bileşik (VOC) maruziyeti ölçümlerinin yapılması, ölçüm sonuçlarına göre uygunsuzluk tespit edilen alanlarda maruziyetin önlenmesi adına iyileştirme çalışmalarının yapılması,
- Çalışanların işe giriş ve periyodik sağlık muayenelerinin düzenli olarak gerçekleştirilmesi, muayeneler esnasında akciğer radyografilerinin çekilmesi, solunum fonksiyon testleri ile odyolojik testlerin yapılması ve akciğer radyografilerinin en az iki okuyucu tarafından değerlendirilmesinin sağlanması,
- Sektörün çalışma koşullarında en büyük meslek hastalığı risklerinden olan silikozis ile ilgili çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilerek bilinç düzeyinin artırılması ve böylelikle gerek sahada yapılan iyileştirmelerin gerekse de kişisel koruyucu donanımların etkin bir şekilde kullanımının sağlanması,
- Çalışanlara yaptıkları işlere uygun kişisel koruyucu donanımların temin edilmesi ile söz konusu donanımların etkin bir şekilde kullanımının sağlanması adına işverenlerin ve çalışanların bilgilendirilmesi,
- “Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik” gereğince günde 7,5 saat üzerinde yapılan çalışmalar ile fazla çalışmaların bitirilmesi hususunda çalışanların ve işverenlerin bilinçlendirilmesi,
- İşyeri bina ve eklentilerinde (duş, lavabo, soyunma odası, yemekhane vb.) belirlenen uygunsuzlukların giderilerek bu alanların mevzuata uygun hale getirilmesi, özellikle tozlu işlerde çalışanlar için soyunma odalarında çift bölmeli veya iki ayrı dolap ve duş temin edilmesi, bu alanların uygun aydınlatma, havalandırma, termal konfor ve hijyen şartlarını haiz olması hususunda iyileştirmelerin sağlanması,
- Sektörde kullanılan kimyasal maddelerin malzeme güvenlik bilgi formları dikkate alınarak çalışanların sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin belirlenmesi, kimyasalların depolandığı ve

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

kullanıldığı alanlarda taşma havuzları ve göz duşlarının tesis edilmesi, kullanılan kimyasallar ve iş akışına bağlı olarak iş ekipmanlarından zararlı gazların çıktığı noktalarda uygun lokal ve genel havalandırma sistemlerinin tesis edilmesi ve gereken durumlarda uygun kişisel koruyucuların kullanılması konusunda iyileştirmelerin sağlanması,

- Yangın ve patlama riskinin bulunduğu ortamlarda yangına ve patlamaya karşı yeterli önlem alınmasının sağlanması, patlamadan korunma dokümanının hazırlanması,
- İşyerlerinde bulunan riskler ile ilgili olarak gerekli yerlerde uyarı ve ikaz işaretlerinin bulunmasının sağlanması ile çalışanların bu risklerin farkındalığının artırılması.

Ayrıca, 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm madde 3.6'da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, risk değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları ile kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği konularını kapsayacak şekilde yürütülmüştür.

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Mineral Ürünleri İmalatı sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişi kapsamında Ankara Grup Başkanlığından 4 heyet olmak üzere toplam 8 müfettiş, Bursa Grup Başkanlığından 6 heyet olmak üzere toplam 11 müfettiş, İstanbul Grup Başkanlığından 3 heyet olmak üzere toplam 6 müfettiş ve İzmir Grup Başkanlığından 3 heyet olmak üzere toplam 6 müfettiş olmak üzere toplam 16 heyet ve 31 müfettiş görev almıştır.

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

“Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” çalışma takvimi Tablo I-1'de sunulmuştur.

Tablo I-1 Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması • Araştırma faaliyetleri • Toplantılar • Bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	Ocak-Mart 2024

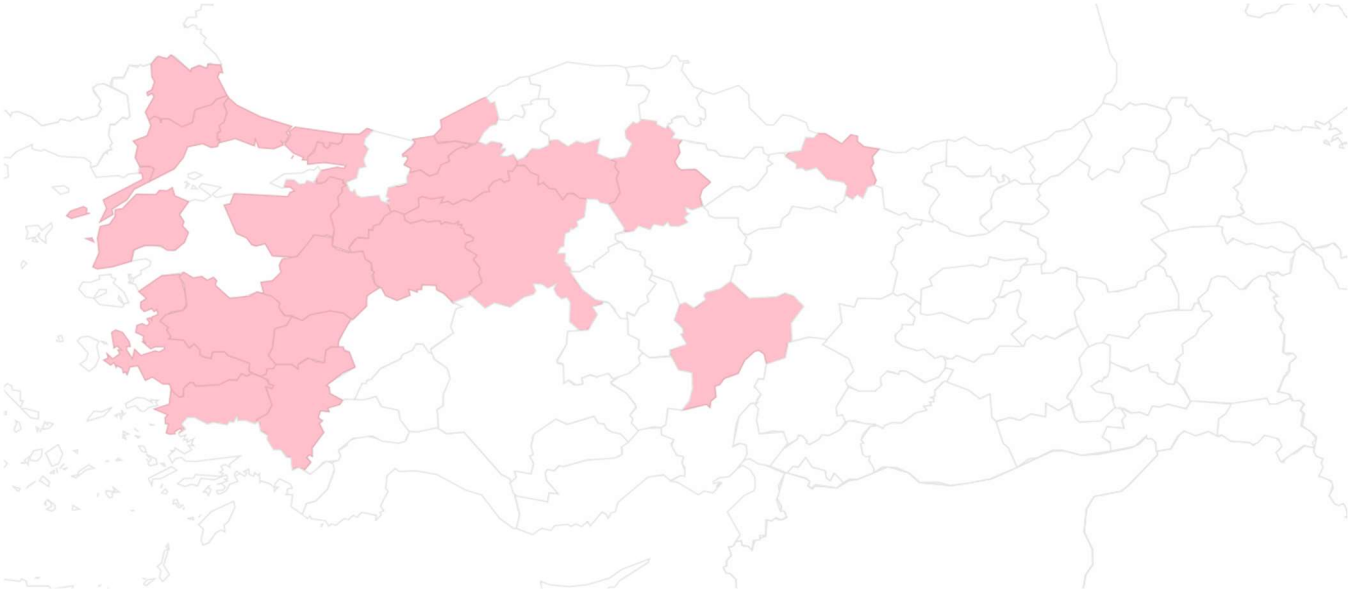
T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Teftiş Aşaması - Teftişlerin yürütülmesi - Raporların yazımı	Nisan-Aralık 2024
Analiz ve Değerlendirme Değerlendirme toplantıları ve istatistiklerin analizi	Aralık 2024
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak-Şubat 2025

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında Ankara, Aydın, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Düzce, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Manisa, Ordu, Tekirdağ, Uşak, Yozgat ve Zonguldak olmak üzere toplam 23 ilde programlı teftiş faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. (Şekil I-1)

Şekil I-1 Teftiş Yürütülen İller Görseli

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında denetimi yapılan işyerlerinde yapılan işler genel itibariyle, tedarik edilen doğal hammaddelerle (silis kumu, kil, kaolen, feldispat, kuvars, şamot, mermer, dolomit vb.) hazırlanan çamurun şekillendirilmesi ile elde edilen

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

yarı mamullerin ön fırınlanması sonrası sırlanması ve pişirilmesi işlemleri sonucu porselen ve seramik sofa ve süs eşyası, seramik sağlık gereçleri (vitrifiye ürünleri), duvar ve yer karosu, granit, sırlı granit, ateşe dayanıklı (refrakter) ürün ve izolatör üretimleri şeklinde olup, Programlı Teftiş kapsamında teftiş faaliyeti yürütülen işyerlerine ait NACE kodları ve faaliyet alanı bilgisi Tablo I-3’de sunulmuştur.

Tablo I-2: Programlı teftiş faaliyeti yürütülen işyerlerinin NACE kodları ve faaliyet grupları.

NACE Kodu	Faaliyet Grubu
23.11	Düz cam imalatı
23.12	Düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi
23.13	Çukur cam imalatı
23.19	Diğer camların imalatı ve işlenmesi (teknik amaçlı cam eşyalar dâhil)
23.20	Ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin imalatı
23.31	Seramik karo ve kaldırım taşları imalatı
23.41	Seramik ev ve süs eşyaları imalatı
23.42	Seramik sıhhi ürünlerin imalatı
23.61	İnşaat amaçlı beton ürünlerin imalatı

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğine göre, sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin meslek kodları (NACE kodları), “23 - Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı” faaliyet kodu altında düzenlenmiş olup programlı teftiş kapsamında teftiş gerçekleştirilen işyerlerinin ekseriyetle “Çok Tehlikeli” sınıfta yer aldığı görülmektedir.

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftiş gerçekleştirilecek işyerlerinin belirlenmesi aşamasında, işyerlerinde daha önceden gerçekleştirilen teftişler ve işyerlerinin tehlike sınıfları, çalışan sayıları, geçmiş dönem iş kazası istatistikleri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri gibi kriterler göz önünde bulundurulmuştur.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında denetimi yapılan işyerlerinde iş akışları ürüne ve üretim türüne göre fazlaca çeşitlilik göstermekle birlikte yapılan işler genel itibariyle, tedarik edilen doğal hammaddelerle (silis kumu, kil, kaolen, feldispat, kuvars, şamot,

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

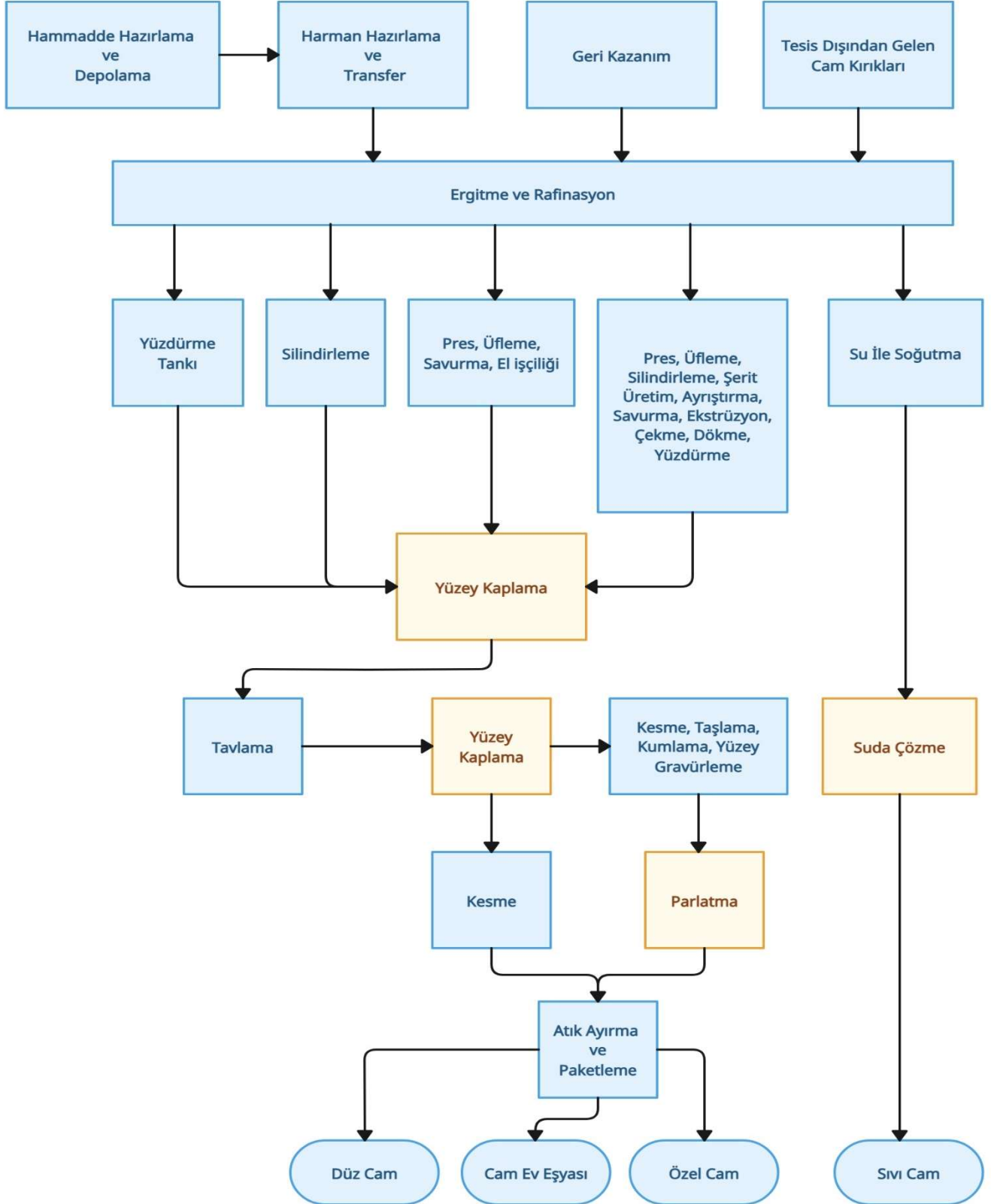
mermer, dolomit vb.) hazırlanan çamurun şekillendirilmesi ile elde edilen yarı mamullerin ön fırınlanması sonrası sırlanması ve pişirilmesi işlemleri sonucu porselen ve seramik sofrası ve süs eşyası, seramik sağlık gereçleri (vitrifiye ürünleri), duvar ve yer karosu, granit, sırlı granit, ateşe dayanıklı (refrakter) ürün ve izolasyon ürünleri şeklinde olup, her ürüne ve üretim türüne ait faaliyetlere ilişkin bilgi vermek mümkün olmamakla birlikte teftişlerde sıkça karşılaşılan düz cam imalatı akış şeması Şekil I.2’te, ateşe dayanıklı (refrakter) ürünlerin akış şeması Şekil I.3’de, karo üretimi akış şeması ise Şekil I.4’te, sofrası üretimi akış şeması Şekil I.5’te ve inşaat amaçlı beton ürünlerin imalatı akış şeması Şekil I.6’te sunulmuştur.

Bununla birlikte kapsam dâhilinde faaliyet gösteren işyerlerinde yürütülen faaliyetleri belirtmek amacıyla işyerlerinde yoğun olarak kullanılan iş ekipmanları Tablo I-3’te ve yoğun olarak kullanılan kimyasallar Tablo I-6’da verilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

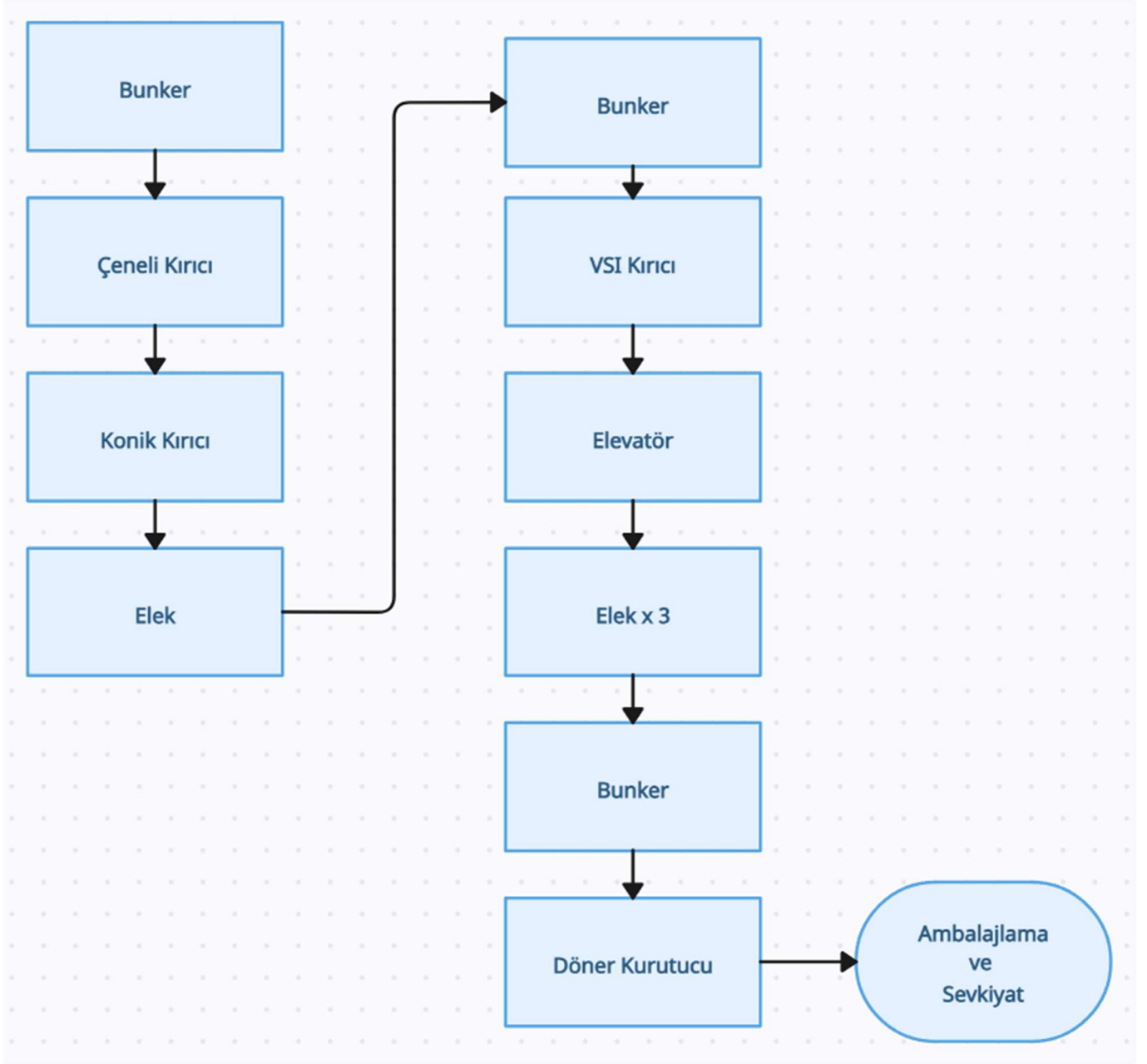
Şekil I-2 Düz Cam İmalatı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

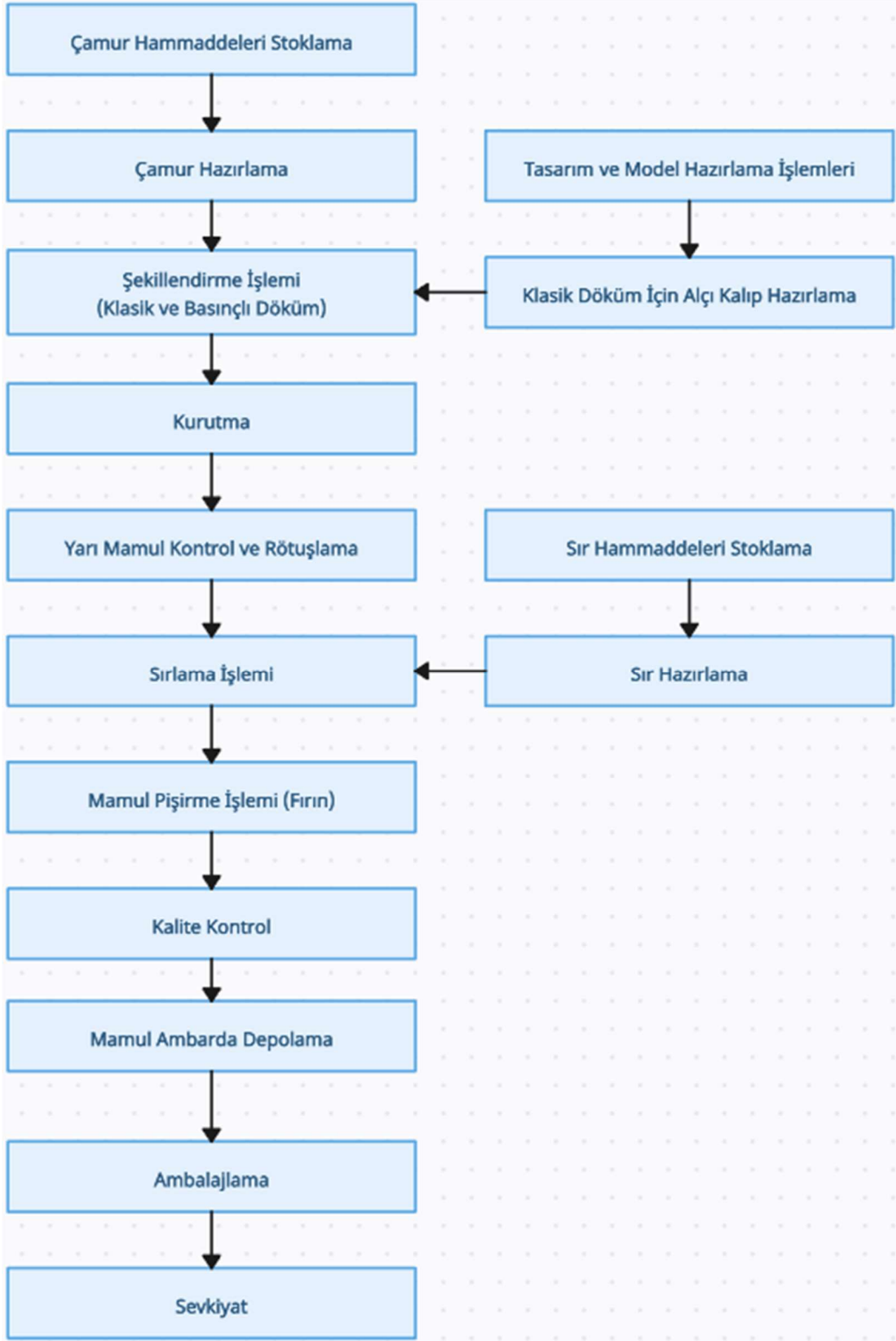
Şekil I-3 Ateşe Dayanıklı (Refrakter) Ürünlerin Üretimi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

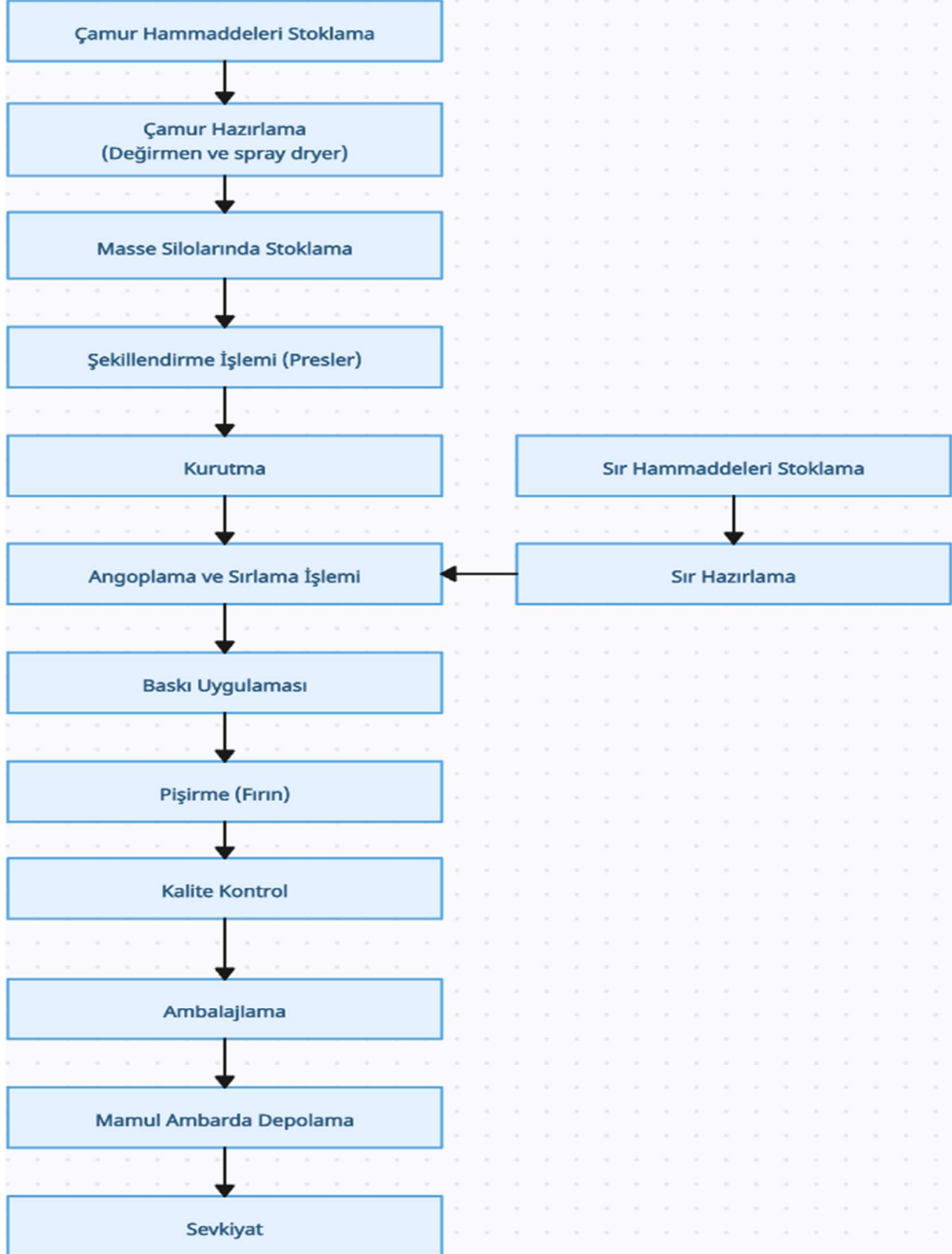
Şekil I-4 Karo Üretimi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

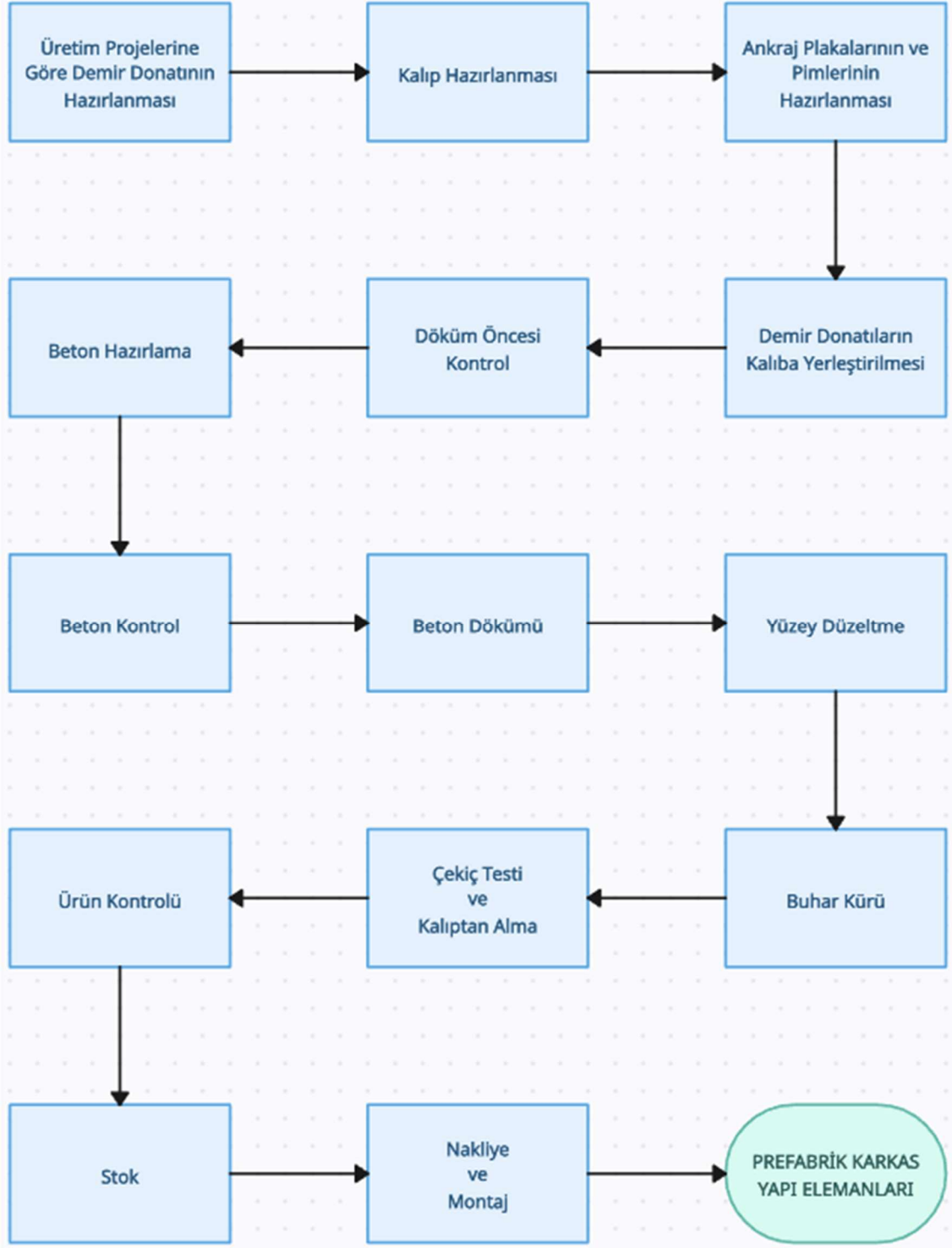
Şekil I-5 Sofra Eşyası Üretimi

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil Hata! Burada görünmesini istediğiniz metne 0 uygulamak için Giriş sekmesini kullanın.**I-6 İnşaat ve İnşaat Amaçlı Beton Ürünlerin üretimi**

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Programlı teftiş kapsamında bulunan işyerlerinde yoğun olarak kullanılan iş ekipmanları Tablo I-5’de verilmiştir.

Tablo I-4: Sektörde yoğun olarak kullanılan iş ekipmanları listesi

No	Ekipman türü	No	Ekipman türü
1	Kırıcı tesis	43	Yarı mamul ve mamul taşıma arabaları
2	Alçı silosu	44	Fırın besleme ünitesi
3	Alçı karıştırma mikseri	45	Fırın boşaltma ünitesi
4	Çamur hammadde silosu	46	Polisaj hattı
5	Çamur tartım beşigeri	47	Kenar kareleme hattı
6	Çamur ve sır hammadde tartısı	48	Paketleme ve ambalajlama hattı
7	Çamur değirmeni	49	Taşlama kabini
8	Continue değirmen	50	CNC taşlama cihazı
9	Çamur açıcı	51	Kalite kontrol kabini
10	Çamur dinlendirme havuzu	52	Sıcak ve soğuk tamir kabini
11	Çamur dinlendirme tankı	53	Shrinkleme makinesi
12	Çamur stok tankı	54	Toz toplama silosu
13	Sır değirmeni	55	Konveyör bant hatları
14	Karıştırıcılı sır tankı	56	Atık dinlendirme havuzu
15	Sır stok tankı	57	Atık su tesisi
16	Frit silosu	58	Damperli kamyon
17	Frit karıştırıcısı	59	Traktör
18	Frit fırını	60	Arazöz
19	Spray dryer	61	Loder
20	Granül (masse) silosu	62	Beko loder
21	Titreşimli elek	63	Yükleyici
22	Filter pres	64	Forklift
23	Vakum pres	65	Akü şarj ünitesi
24	Şekillendirme presi	66	Vinç
25	Dikey kurutucu	67	Caraskal
26	İzostatik pres	68	Transpalet
27	Fincan torna	69	Asansör
28	Klasik döküm tezgahı	70	Kompresör
29	Basınçlı döküm makinesi	71	Hava tankı
30	Yarı mamul pişirme (bisküvi) fırını	72	Jeneratör
31	Yarı mamul kurutma fırını	73	Mazot tankı
32	Yarı mamul kontrol ve rötuşlama kabini	74	Trafo

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

No	Ekipman türü	No	Ekipman türü
33	Angoplama ve sırlama bandı	75	Doğalgaz tesisi
34	Pistole (balerin) sırlama makinesi	76	LPG tankı
35	Elle daldırma sırlama tezgahı	77	Hidrolik ve mekanik pres
36	Sırlama kabini	78	Torna tezgahı
37	Barkod etiketleme cihazı	79	Freze tezgahı
38	Dijital baskı makinesi	80	Radyal ve sütunlu matkap
39	Tünel tipi pişirme fırını	81	Daire ve şerit testere
40	Kamara tipi pişirme fırını	82	Elektrik kaynak takımı
41	Mamul pişirme (sır) fırını	83	Gaz altı kaynak takımı
42	Dekor fırını	84	Oksi-asetilen kaynak takımı

Programlı teftiş kapsamında bulunan işyerlerinde yoğun olarak kullanılan kimyasallar Tablo I-6'da verilmiştir.

Tablo I-5: Sektörde yoğun olarak kullanılan kimyasallar listesi

No	Kimyasal türü	No	Kimyasal türü
1	Silis Kumu	16	Sodyum Silikat (Na_2SiO_3)
2	Kil	17	Sodyum Karbonat (Na_2CO_3)
3	Kaolen	18	Alüminyum Oksit (Al_2O_3)
4	Feldspat	19	Baryum Karbonat (BaCO_3)
5	Kuvars	20	Bor oksit (B_2O_3)
6	Şamot	21	Çinko Oksit (ZnO)
7	Mermer	22	Kurşun (II) oksit (PbO)
8	Kalsit	23	Potasyum oksit (K_2O)
9	Kalker	24	Sodyum oksit (Na_2O)
10	Dolomit	25	Lityum oksit (Li_2O)
11	Zirkonyum Silikat	26	Kalsiyum oksit (CaO)
12	Wollastonit	27	Magnezyum oksit (MgO)
13	Alçı	28	Baryum oksit (BaO)
14	Talk	29	Zirkonyum dioksit (ZrO_2)
15	Üre Formaldehit	30	Kalay oksit (SnO_2)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi hazırlık aşamasında belirlenen NACE kodu çerçevesinde işyerleri; bulundukları il, çalışan sayısı, sektörün barındırdığı riskler, işyeri tehlike sınıfı gibi çeşitli kriterler esas alınarak sınıflandırılmıştır. Programlı teftişlerde görev alacak müfettişlerin planlaması ise, işyerlerinin sayısı ve büyüklükleri dikkate alınarak yapılmış; buna göre görevlendirilecek iş müfettişi sayısı belirlenmiştir.

Teftiş kapsamı belirlenirken daha önce yapılan teftişlerde tespit edilen hususlar, iş kazaları istatistikleri ile bunların incelenmesi sonucu elde edilen kök nedenler, risk grupları, işletmelerde kullanılan ekipmanların mevcut durumu ile standartlara ve teknik mevzuata uygunluğu dikkate alınmıştır. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca belirlenen uygulama esasları, teftişlerde uygulama birliğini sağlamak üzere teftiş programında görevli tüm müfettişlere tebliğ edilmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Program kapsamında, heyetler tarafından programlı teftiş dönemleri boyunca, 23 farklı ilde, toplam 455 işyerinin denetimi yapılmıştır. Nisan-Mayıs, Haziran-Temmuz-Ağustos, Eylül-Ekim ve Kasım-Aralık dönemleri olmak üzere dört dönem olarak gerçekleştirilen teftişlerde; iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı hakkında işyeri yetkilileri bilgilendirilmiş ve tespit edilen mevzuata aykırılıklar ili ilgili ayrıntılı bilgi, teftiş sırasında yapılan görüşmelerde işverenlere aktarılmıştır. Yapılan programlı teftişin ilk aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilmesi için işverenlere süre verilmiştir.

Verilen süre sonrasında, işyerlerine tekrar gidilerek daha önce tespit edilen mevzuata aykırılıkların kontrolü yapılmıştır. Verilen süre sonunda, giderilmeyen mevzuata aykırı hususlar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Teftiş sonrası, her bir işyeri için programlı teftiş raporu düzenlenmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. İSTATİSTİKLER

3.1.İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 455 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir. Teftiş gerçekleştirilen işyerlerinin Grup Başkanlıkları bazında illere göre dağılımı Tablo II-1 de sunulmuştur.

Tablo II-1 Teftiş Gerçekleştirilen İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı

Grup Başkanlığı	İller	İşyeri Sayıları
ANKARA	ANKARA	28
	KOCAELİ	19
	ESKİŞEHİR	15
	KAYSERİ	15
	ORDU	7
	ZONGULDAK	7
	DÜZCE	6
	YOZGAT	3
	BOLU	2
	ÇORUM	5
	ÇANKIRI	1
BURSA	BURSA	64
	KÜTAHYA	48
	BİLECİK	34
	ÇANAKKALE	9
İSTANBUL	İSTANBUL	86
	TEKİRDAĞ	12
	KIRKLARELİ	7
İZMİR	İZMİR	46
	AYDIN	9
	DENİZLİ	5
	MANİSA	20
	UŞAK	7
Toplam		453

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişler gerçekleştirilerek tamamlanan görevlerin çok tehlikeli sınıfta olan işyeri sayısı 306 ve tehlikeli sınıfta olan işyeri sayısı ise 149'dır.

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi sonucunda teftiş yürütülen işyerlerine ilişkin iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, emzirme odası, çocuk bakım yurdu ve iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümlülükleri ve bu yükümlülüklerin yerine getirilme durumuna ilişkin Tablo II-2'de detaylar verilmiştir.

Tablo II-2 Teftiş Yürütülen İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Özeti

	İşyeri Hekimi	İş Güvenliği Uzmanı
Bulundurması Gereken İşyeri Sayısı	455	455
Bulundurmayan İşyeri Sayısı	3	3

	Emzirme Odası	Çocuk Bakım Yurdu
Bulundurması Gereken İşyeri Sayısı	20	12
Bulundurmayan İşyeri Sayısı	2	4

	İSG Kurulu
Bulunması Gereken İşyeri Sayısı	216
Bulunmayan İşyeri Sayısı	2

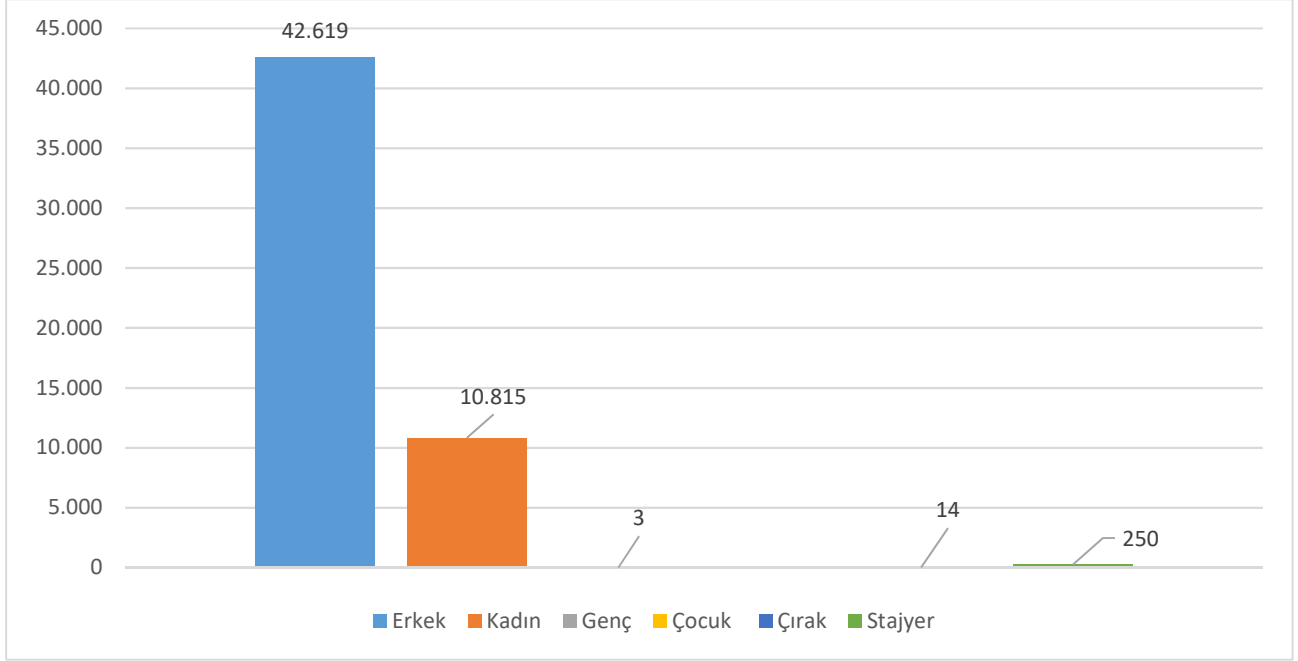
3.2.Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

23 farklı ilde yürütülen programlı teftişte 42.619 erkek çalışan, 10.815 kadın çalışan, 3 genç çalışan olmak üzere toplam **53.437** çalışan ve 14 çırak ile 250 stajyere ulaşılmıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil II-1 Teftişlerde Ulaşılan Çalışan Sayıları

Yürütülen programlı teftişlerde illere göre çalışan sayısı istatistikleri ise Tablo II-3'te detayları verilmiştir.

Tablo II-3 Yürütülen Programlı Teftişlerde İllere Göre Çalışan Sayısı İstatistikleri

İl	Erkek İşçi	Kadın İşçi	Genç İşçi	TOPLAM
Ankara	2.033	233	-	2.266
Bursa	2.599	644	1	3.244
İstanbul	3.883	1.255	-	5.138
İzmir	3.150	573	-	3.723
Kütahya	5.506	2.551	-	8.057
Ordu	440	13	-	453
Düzce	475	69	-	544
Bilecik	6.702	2.174	-	8.876
Aydın	672	145	-	817
Eskişehir	2.778	444	-	3.222
Kocaeli	1.435	475	2	1.912
Denizli	619	264	-	883
Uşak	658	46	-	704
Tekirdağ	1.312	230	-	1.542
Kayseri	1.587	182	-	1.769
Manisa	3.077	361	-	3.438
Zonguldak	815	93	-	908
Kırklareli	1.176	118	-	1.294
Çankırı	33	2	-	35

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

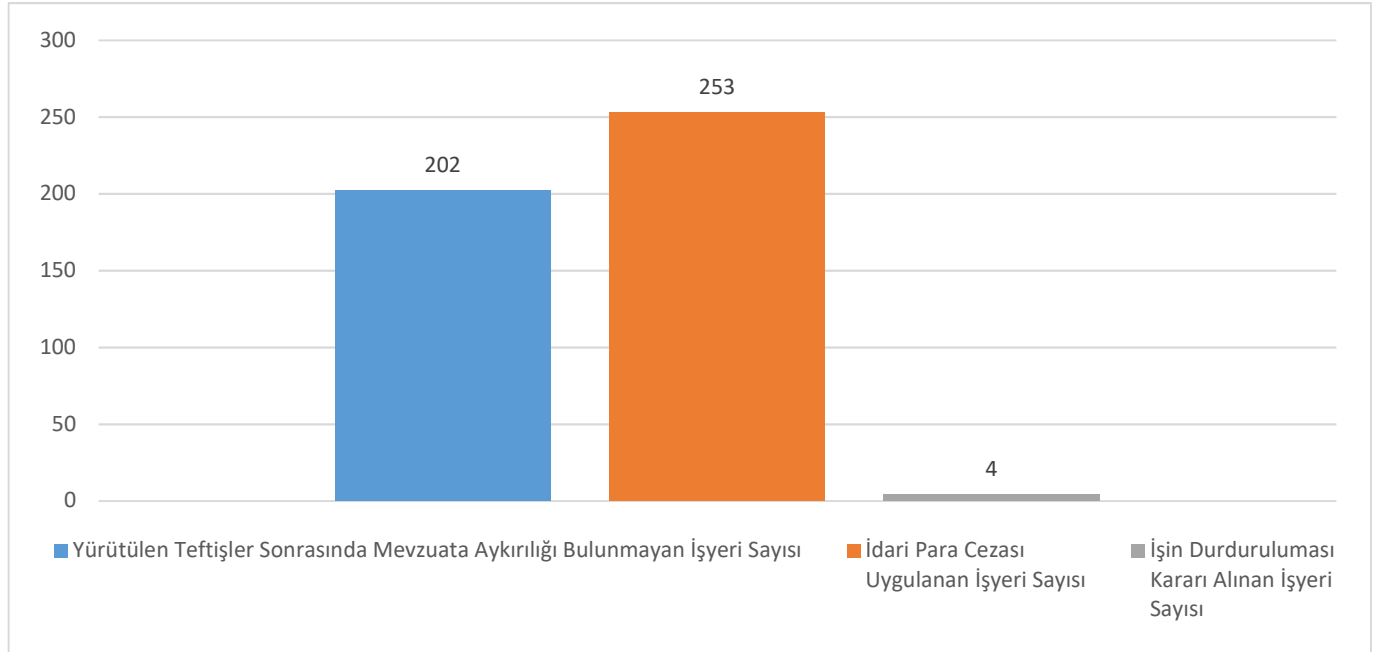
İl	Erkek İşçi	Kadın İşçi	Genç İşçi	TOPLAM
Çanakkale	2.261	828	-	3.089
Bolu	750	60	-	810
Yozgat	815	93	-	908
Çorum	580	47	-	627

3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 23 farklı ilde, toplam 455 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiş olup, bu işyerlerinden toplam 253 üne idari para cezası uygulanması önerilmiş ve 4 işyerinde ise tedbir amaçlı işyerinde işin durdurulması kararı alınmıştır. Yürütülen teftişlerde, verilen süre içerisinde mevzuata aykırılıkların tamamını gideren işyerlerinin oranının %44 olduğu görülmektedir. Programlı teftiş sonrası genel istatistiklere dair veriler Şekil II-2’de yer almaktadır.

Şekil II-2 Programlı Teftiş Sonrası Genel İstatistikler

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili olarak toplam 14.703 adet, 4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili olarak toplam 5 adet, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu ile ilgili olarak toplam 26 adet ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ile ilgili olarak toplam 32 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiştir.

Yönetmelik bazında en fazla İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği, İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik, Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği ve Tozla Mücadele Yönetmeliği kapsamında tespitler yapılmış olup tespit edilen mevzuata aykırılıkların detayları Tablo II-4'te verilmiştir.

Tablo II-4 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	861	106	762	205	88,5
4857 sayılı İş Kanunu	0	5	0	5	0,0
5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu	19	7	14	12	73,7
6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	21	11	0	32	0,0
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	6.055	166	5.663	558	93,5
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	3.380	124	3.053	451	90,3
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	815	8	795	28	97,5
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	744	24	705	63	94,8
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	585	11	542	54	92,6
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	420	8	414	14	98,6

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
Tozla Mücadele Yönetmeliği	407	51	347	111	85,3
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	283	19	277	25	97,9
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	154	27	149	32	96,8
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	106	2	106	2	100,0
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	59	15	42	32	71,2
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	59	5	58	6	98,3
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	52	0	52	0	100,0
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	40	1	38	3	95,0
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	27	2	27	2	100,0
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	25	2	24	3	96,0
Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	24	4	15	13	62,5
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	9	0	9	0	100,0
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	5	1	2	4	40,0
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	4	2	3	3	75,0
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5	0	5	0	100,0
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	3	0	2	1	66,7
Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	1	0	1	0	100,0
Kanserojen ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	0	2	0	2	0,0
TOPLAM	14.163	603	13.105	1.661	92,5

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi sonucunda tespit edilen **14.766** adet mevzuata aykırı hususun **13.105** adetinin giderilmiş olduğu ve sağlanan iyileşme oranının

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

%92,5 olduğu görülmektedir. Ayrıca programlı teftiş kapsamında 4 işyeri için tedbir amaçlı durdurma kararı uygulanmıştır.

Gerçekleştirilen teftişler sonucunda giderilmeyen **1.661** mevzuata aykırılık için toplam **57.683.538** TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde tespit edilen ve giderilmeyen mevzuata aykırılıklar nedeniyle ilgili yasal dayanaklar çerçevesinde yapılan herhangi bir kurum ve / veya kuruluşa suç duyurusu ve/veya ihbar bulunmamaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

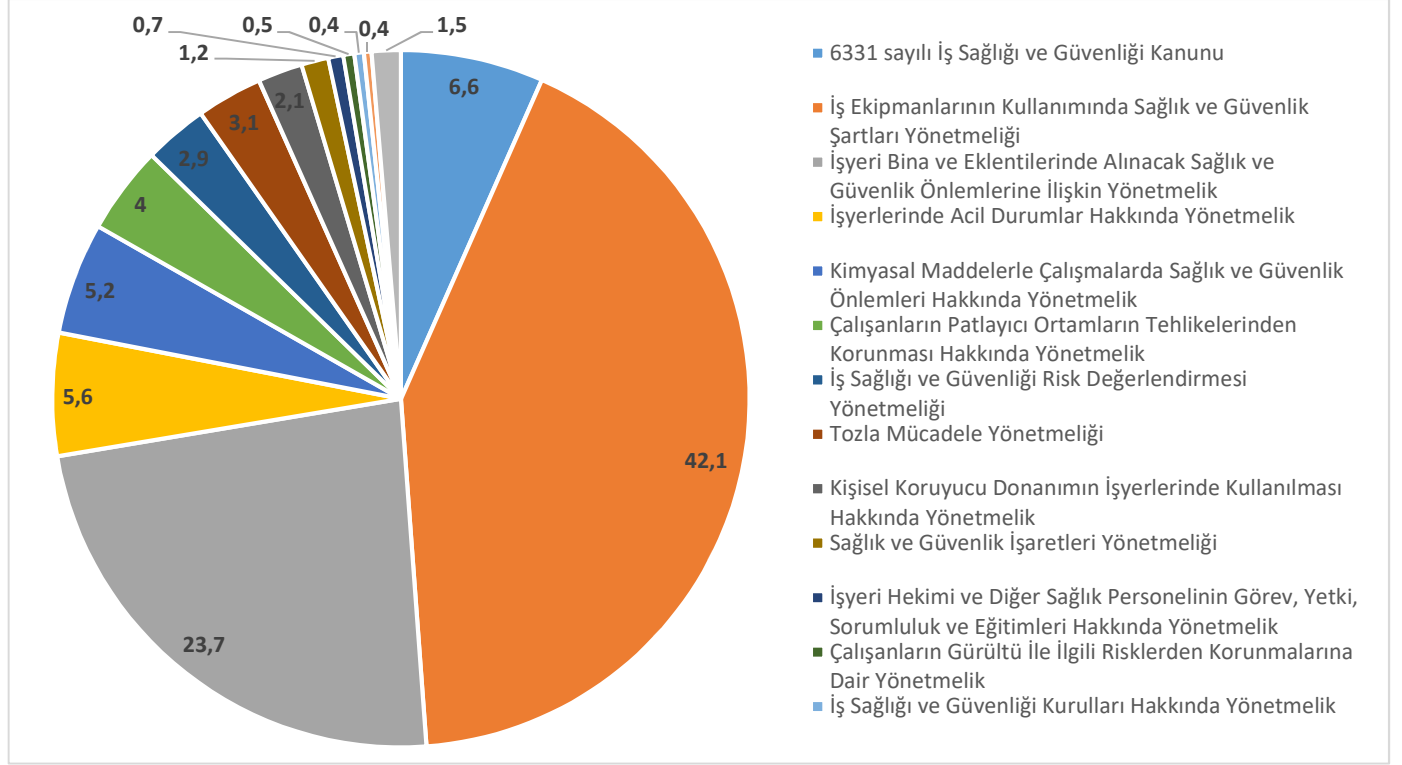
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların; %6,6'sını "6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu", %42,1'ini "İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği", %23,7'sini "İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik", %5,6'sını "İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik", %5,2'sini "Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik", %4'ünü "Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik", %3,1'ini "Tozla Mücadele Yönetmeliği", %2,9'unu "İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği", %2,1'ini "Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik", %1,2'sini "Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği", %0,7'sini "İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik", %0,5'ini "Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik", %0,4'ünü "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik", %0,4'ünü "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği" ve %1,5'ini "Diğer Mevzuata Aykırılıklar" hükümleri oluşturmaktadır. İşyerlerinde Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların oransal dağılımları Şekil-III-1'de gösterildiği gibidir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil III-1 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

“Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında toplam 23 ilde, Rehberlik ve Teftiş Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıklarınca 455 iş yerinde teftiş yapılmış, toplamda 53.437 çalışana ulaşılmış ve toplam 14.766 adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir.

Teftişlerde ara verilen süre sonunda 1.058 adet giderilmeyen ve 603 yeni tespit edilen olmak üzere toplam 1.661 adet mevzuata aykırı husus tespiti yapılmıştır. Söz konusu mevzuata aykırı hususların tespit edildiği 455 işyerinin 202’sinde mevzuata aykırı hususların tamamının işverenler tarafından teftiş süresi içerisinde giderilmiş olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde programlı teftiş kapsamında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar ile ilgili olarak teftiş gerçekleştirilen işyerlerinin %44’ünde mevzuata aykırı hususların tamamının giderildiği anlaşılmıştır.

Programlı teftiş kapsamında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu ile İlgili Düzenlemeler Hakkında Kanun, 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu hükümlerine aykırı 1.661 madde mevzuata aykırı husus için 253 işyerine toplam 57.683.538 TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

2. SEKTÖR / ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

2.1. Sektör/Alan Temsilcilerinin İş Teftişi İle İlgili Önerileri

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftiş gerçekleştirilen işyerlerinde işverenlerin teftiştten ve teftiş yönteminin doğrudan idari para cezası uygulamak yerine süre verilmesi şeklinde olmasından memnun oldukları ifade edilmiştir.

2.2. Sektör/Alan Temsilcilerinin Sektör/Alana İlişkin Sorunlara Yönelik Önerileri

Mineral Ürünleri İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftiş gerçekleştirilen işyerlerinde işverenler tarafından satın aldıkları iş ekipmanlarının çok yeni ve/veya CE belgesi olduğu halde müfettişlerce iş ekipmanlarında koruyucu vb. eksikliklerin tespit edildiği, bu konuda asıl sorunun makine üretiminden kaynaklandığı yönünde görüşlerin sıkça bildirilmiş olduğu görülmüştür.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

İstatistik bölümünde görülebileceği üzere yapılan teftişlerde işyerlerinde bulunan periyodik kontrol formları ile ilgili önemli sayıda eksiklik tespit edilmiştir. Yaygın olarak kullanılan iş ekipmanları başta olmak üzere, periyodik kontrol rapor taslaklarının yayımlanmasının uygulama birliğini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkili idarelere bildirimde bulunulmasını gerektiren hususların tespit edildiği işyerlerine dair ilgili idarelere bildirimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yetkili idareler tarafından yapılacak düzenli denetimlerle mezkûr Yönetmelik'te sayılan hükümlerin yerine getirilip getirilmediğinin kontrol edilmesinin önemli olduğu değerlendirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

1. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
2. 2015/4 sayılı Genelgesi eki İş Teftişi Rehberi
3. SGK İstatistik Yıllıkları
4. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı 2023 Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi Genel Değerlendirme Raporu
5. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı 2021 Metal Sektöründe Faaliyet Gösteren İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi Genel Değerlendirme Raporu
6. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı 2017 Seramik ve Vitrifiye Fabrikalarında Çalışma Ortam ve Koşullarının İyileştirilmesine Yönelik Programlı Teftişi Genel Değerlendirme Raporu